

REVIEWS – POLEMICS

Submitted:
February 2022

Accepted:
February 2022

RECENZJE – POLEMIKI

Zgłoszony:
luty 2022

Zaakceptowany:
luty 2022

**REVIEW OF THE MONOGRAPH BY SŁAWOMIR KALINOWSKI,
ŁUKASZ KOMOROWSKI, ANNA ROSA TITLED "KONCEPCJA
SMART VILLAGES. PRZYKŁADY Z POLSKI", IRWIR PAN,
WARSZAWA 2021, P. 154**

**RECENZJA MONOGRAFII SŁAWOMIRA KALINOWSKIEGO, ŁUKASZA
KOMOROWSKIEGO, ANNY ROSY PT. „KONCEPCJA SMART VILLAGES.
PRZYKŁADY Z POLSKI”, IRWIR PAN, WARSZAWA 2021, S. 154**

Danuta Guzal-Dec¹

¹John Paul II University of Applied Sciences in Biała Podlaska, Poland
Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, Polska

Citation:

Guzal-Dec, D. (2022). Review of the monograph by Sławomir Kalinowski, Łukasz Komorowski, Anna Rosa titled "Konceptcja *smart villages*. Przykłady z Polski", IRWIR PAN, Warszawa 2021, p. 154/ Recenzja monografii Sławomira Kalinowskiego, Łukasza Komorowskiego, Anny Rosy pt. „Konceptcja *smart villages*. Przykłady z Polski”, IRWIR PAN, Warszawa 2021, s. 154. *Economic and Regional Studies*, 15(1), 126-130. <https://doi.org/10.2478/ers-2022-0009>

A monograph by Sławomir Kalinowski, Łukasz Komorowski and Anna Rosa under heading "Konceptcja smart villages. Przykłady z Polski" (*The Concept of Smart Villages. Examples from Poland*) is an interesting theoretical and empirical study of the smart development of local territorial units. The issue tackled in the monograph is current and important both for science and for the practice of the implementation of the concept of smart development in spatial systems.

The concept of *smart villages* is not entirely new as its origins and references to it can be found even in the Cork Declaration of the European Commission of 1996 "Vital rural areas". The idea of smart villages (communities) has many references (indications of activities and instruments) aimed at maintaining the viability of rural areas. It is supposed to address the vicious circle of rural underdevelopment. When it comes to the functioning of rural areas, the concept refers to the need for bottom-up development based on the initiation of social innovations as well as the top-down support to improve the availability to technological innovations. The first and most frequently mentioned definition of smart villages

Monografia autorstwa Sławomira Kalinowskiego, Łukasza Komorowskiego, Anny Rosy pt. „Konceptcja *smart villages*. Przykłady z Polski” stanowi interesujące studium teoretyczno-empiryczne nad problematyką inteligentnego rozwoju jednostek terytorialnych szczebla lokalnego. Podjęty w pracy problem jest aktualny i ważny zarówno dla nauki, jak i praktyki wdrażania koncepcji inteligentnego rozwoju w układach przestrzennych.

Konceptcja inteligentnych wsi nie jest zupełnie nową koncepcją, gdyż jej załączków i odniesień można doszukiwać się w już w Deklaracji Komisji Europejskiej z Cork z 1996 r. „Żywoćne obszary wiejskie”. Idea inteligentnych wiosek (społeczności) znajduje wiele odniesień (wskazań działań i instrumentów) ukierunkowanych na utrzymanie żywotności obszarów wiejskich. Ma ona wyjść naprzeciw błędnemu kołu niedorozwoju wsi. W odniesieniu do funkcjonowania obszarów wiejskich koncepcja odwołuje się do potrzeby rozwoju oddolnego poprzez inicjowanie powstawania innowacji społecznych, ale też odgórnego wsparcia służącego poprawie dostępności innowacji technologicznych. Pierwsza i najczęściej przytaczana definicja inteligentnych wsi pochodzi z 2017 r.

Address for correspondence/ Adres korespondencyjny: dr hab. Danuta Guzal-Dec, prof. ABNS (ORCID 0000-0002-2143-1649), Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, Wydział Nauk Ekonomicznych, ul. Sidorska 95/97, 21-500 Biała Podlaska, Poland; phone: +48 83 344-99-05; e-mail: danuta_guzal-dec@wp.pl

Journal included in: ERIH PLUS; AgEcon Search; AGRO; Arianta; Baidu Scholar; BazEkon; Cabell's Whilist; CNKI Scholar; CNPIEC - cnpLINKer; EBSCO Discovery Service; EBSCO-CEEAS; EuroPub; Google Scholar; Index Copernicus ICV 2017-2020: 100,00; J-Gate; KESLI-NDSL; MyScienceWork; Naver Academic; Naviga (Softweco); Polish Ministry of Science and Higher Education 2021: 20 points; Primo Central; QOAM; ReadCube; Semantic Scholar; Summon (ProQuest); TDNet; WanFang Data; WorldCat.
Copyright: © The Authors, 2022. **Publisher:** John Paul II University of Applied Sciences in Biała Podlaska, Poland.

comes from the 2017 document titled 'UE action for Smart Villages' discussing actions taken in the European Union to promote this idea. Smart villages are defined there as villages (local communities, regions) that use digital technologies and innovations in their daily life to improve its quality, to improve the standard of public services and make a better use of local resources.

Therefore, the research of *smart villages* initiated in the policy of the European Union after 2017 is not yet very advanced due to its duration but it is gathering momentum and opportunities arise for the funding of such solutions and their promotion¹ with the use of European funds. Developed solutions should refer to the experience gained while launching pilot programs, to the collected good practice and, in particular, to the needs and opportunities of local communities and their institutional environment. The issue of the availability and improvement of the ways to render services in the light of related difficulties present in rural areas is a special problem area related to the concept of *smart villages*.

Therefore, the subject tackled by the authors is a part of the discussion about ways to improve the effectiveness of the rural development policy by searching for new approaches to its local programming. It is worth mentioning at this point that the concept of smart villages appeared in the rural development policy of the European Union as a response to the need to implement the assumptions of the Europe 2020 Strategy whose priorities include smart, sustainable and inclusive development. The concept of smart development combined with the concept of inclusive development responds to the search for ways in which the concept of sustainable development could be made real in the light of deepening problems with the development of rural areas, especially peripheral ones (rural depopulation and out-migration of young people), and challenges related to the climate change. In a wider context of analyses of rural-urban relations, the research and application activities relating to the concept of smart villages is also necessary to improve the effective implementation of sustainable development objectives by reducing social and economic disparities between rural and urban areas.

According to authors of the monograph, the "identification of examples of *smart villages* and the subsequent in-depth studies of implemented initiatives are an important step towards the understanding of the concept in its entirety." The work whose cognitive objective can be reduced to the acquisition of knowledge about the concept of smart villages ambitiously sets nine research questions

¹ A project called „My SMART Village” is being implemented at the PAN Institute for Rural and Agricultural Development in Poland as a part of PROW 2014-2020; main objectives are to propagate and promote the concept among the rural population and to identify related good practices.

z dokumentu „UE action for Smart Villages” dotyczącego działań podejmowanych w Unii Europejskiej na rzecz tej idei. Jako *smart villages* określa się tu wsie (społeczności lokalne, regiony), które wykorzystują technologie cyfrowe i innowacje w swoim codziennym życiu, poprawiając w ten sposób jego jakość, polepszając standard usług publicznych i lepiej wykorzystując zasoby lokalne.

Badania nad zagadnieniem inteligentnych wsi zainicjowane w polityce Unii Europejskiej po 2017 r. nie są zatem jeszcze z uwagi na czas zaawansowane, ale nabierają właściwego tempa, pojawiają się także możliwości finansowania tego typu rozwiązań i ich promocji¹ z funduszy europejskich. Tworzone rozwiązania powinny odnosić się do doświadczeń jakie zbierane są podczas uruchamiania programów pilotażowych i gromadzonych dobrych praktyk, ale przede wszystkim do potrzeb i możliwości społeczności lokalnych oraz ich instytucjonalnego otoczenia. Szczególny obszar problemowy w koncepcji *smart villages* stanowi kwestia dostępności i udoskonalenia sposobu świadczenia usług wobec trudności jakie pojawiają się w tym aspekcie na obszarach wiejskich.

Podjęta przez Autorów tematyka wpisuje się zatem w ramy dyskusji dotyczącej poprawy efektywności polityki rozwoju obszarów wiejskich poprzez poszukiwanie nowych podejść do jej programowania na poziomie lokalnym. Należy przy tym nadmienić, że w polityce rozwoju obszarów wiejskich Unii Europejskiej koncepcja *smart villages* pojawiła się wobec potrzeby wdrażania założeń Strategii Europa 2020, której priorytetami są rozwój: inteligentny, zrównowagony i inkluzywny. Koncepcja inteligentnego rozwoju obok koncepcji inkluzywnego rozwoju stanowi odpowiedź na poszukiwanie sposobów urzeczywistnienia koncepcji zrównoważonego rozwoju wobec pogłębiających się problemów rozwoju obszarów wiejskich w tym szczególnie obszarów peryferyjnych (wyludnianie się obszarów wiejskich i odpływ młodzieży) i wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi. W szerszym kontekście analiz relacji wieś – miasto działalność badawcza i aplikacyjna w odniesieniu do koncepcji *smart villages* jest także konieczna dla poprawy efektywności realizacji celów zrównoważonego rozwoju poprzez zmniejszanie dysproporcji w wymiarze społecznym i ekonomicznym pomiędzy wsią a miastem.

Jak wskazują Autorzy opracowania „identyfikacja przykładów *smart villages*, a następnie pogłębione badania zrealizowanych inicjatyw stanowią ważny etap zmierzający do zrozumienia całościowej koncepcji”. W opracowaniu, którego cel poznawczy sprowadza się do uzyskania wiedzy o koncepcji *smart villages*, zakreślono ambitnie dziewięć wskazanych

¹ W Polsce w ramach PROW 2014-2020 w Instytucie Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN realizowany jest projekt „Moja SMART wieś”, którego główne cele to upowszechnienie i promocja koncepcji wśród mieszkańców obszarów wiejskich oraz identyfikacja dobrych praktyk w tym obszarze.

listed below, which the authors attempted to answer thanks to in-depth theoretical and empirical analyses:

- How do inhabitants of rural areas understand the concept of smart villages?
- What mechanisms help demarginalise rural areas?
- Do different groups of the rural population understand the concept of smart villages differently?
- How to program the support for smart villages in years to come?
- What resources are necessary to implement smart initiatives?
- How do smart solutions influence the environment?
- What guarantees the durability of smart solutions in rural areas?
- What are differences and similarities between the smart villages and smart city concepts?
- What to do to make Polish rural areas a good place to live?

Two overlapping layers can be distinguished in the monograph with their corresponding parts of the work: the theoretical cognitive part and the empirical application one. The first part (chapters 1 and 2) is theoretical and methodological. Part two (chapters 3-5) is empirical and about applications. In the first chapter titled 'Smart villages – from the idea to the rural development instrument', the authors provided some theoretical background by indicating the essence of the concept and comparing it with the smart city concept. The chapter presents prerequisites of the implementation of smart villages, the framework for the implementation of this concept in the policy of the European Union and challenges relating to the implementation. The methodological chapter titled 'In-depth study of smart villages in Poland – a field research concept' **presents details of the research methodology and organisation.** It presents research tools focused on three groups of entities: initiators of ventures related to the concept of *smart villages*, beneficiaries of such ventures and communal authorities. After that, the characteristics of communes and smart village initiatives implemented there were provided. Chapter three describes the context of initiatives from the technological and infrastructural, social, agricultural and environmental perspectives. Each of the 10 separate case studies presents prerequisites of the implemented initiatives, their progress, effects and durability. Chapter four titled 'In-depth quality tests – smart villages from the perspective of initiators, beneficiaries of solutions and local authorities' presents similarities and differences in the understanding of the concept of *smart villages* in different respondent groups, describes prerequisites of initiatives implemented in selected communes, the process of inclusion of the local community and the progress of the cooperation between

poniżej pytań badawczych, na które Autorzy starali się uzyskać odpowiedzi dzięki wnikliwym analizom teoretyczno-empirycznym:

- Jak rozumiane jest pojęcie *smart villages* przez mieszkańców wsi?
- Jakie mechanizmy działają na demarginalizację obszarów wiejskich?
- Czy istnieją różnice w rozumieniu koncepcji *smart villages* przez różne grupy mieszkańców wsi?
- W jaki sposób zaprogramować wsparcie *smart villages* w kolejnych latach?
- Jakie są niezbędne zasoby do realizacji smart inicjatyw?
- Jaki jest wpływ rozwiązań inteligentnych na otoczenie?
- Co gwarantuje trwałość smart rozwiązań na wsi?
- Czym różnią się i w czym są podobne koncepcje *smart villages* i *smart city*?
- Co zrobić, by polskie wsie stały się miejscem przyjaznym dla życia?

W monografii wyodrębnić można dwie główne wzajemnie przenikające się warstwy i odpowiadające im części pracy – teoretyczno-poznawczą i empiryczno-aplikacyjną. Część pierwsza (rozdziały 1-2) ma charakter teoretyczno-metodyczny. Część druga (rozdziały 3-5) ma charakter empiryczno-aplikacyjny. W rozdziale pierwszym pt. „*Smart villages – od idei do instrumentu rozwoju wsi*” Autorzy dokonali zarysu teoretycznego wskazując na istotę koncepcji i dokonując analizy porównawczej z koncepcją *smart city*. W rozdziale tym przedstawiono przesłanki wdrażania koncepcji *smart villages*, ramy implementacji koncepcji w polityce Unii Europejskiej oraz wyzwania wdrożeniowe. W rozdziale metodycznym pt. „Pogłębione badanie *smart villages* w Polsce – koncepcja badań terenowych” **szczegółowo zaprezentowano metodykę i organizację badań.** Przedstawiono narzędzia badawcze skierowane do trzech grup podmiotów: inicjatorów przedsięwzięć wpisujących się w koncepcję *smart villages*, ich beneficjentów oraz władz gminnych. Następnie dokonano charakterystyki gmin oraz inicjatyw *smart villages*, które zostały w nich zrealizowane. W rozdziale trzecim scharakteryzowano kontekstowość inicjatyw w aspekcie technologiczno-infrastrukturalnym, społecznym i rolno-środowiskowym. W każdym z wyodrębnionych 10 studiów przypadku przedstawiono przesłanki zrealizowanych inicjatyw, przebieg ich realizacji oraz ich efekty i trwałość. W rozdziale czwartym pt. „Pogłębione badania jakościowe – *smart villages* z perspektywy inicjatorów, beneficjentów rozwiązań i władz lokalnych” zaprezentowano podobieństwa i różnice w pojmowaniu pojęcia *smart villages* przez poszczególne grupy respondentów, opisano przesłanki podejmowanych inicjatyw w wybranych gminach, proces włączania społeczności lokalnej i przebieg współpracy pomiędzy badanymi grupami. Pokazano z jednej

analysed groups. The influence of ventures on the environment was presented along with obstacles to their implementation. The fifth chapter replaces the traditional summary; it consists of two parts. The first part points out benefits resulting from the creation of smart solutions in rural communities. The second part presents recommendations for the development of the concept of smart villages in Poland relating to rural policies, the society and local governments, science and research.

The adoption of the socio-economic perspective of analyses backed by the authors' extensive economic and sociological knowledge deserves recognition. Both 'fieldwork' and knowledge of local conditions gained thanks to the researchers' previous experience made it possible to create an in-depth image of communities initiating smart village solutions in their local homelands. It is also worth stressing that the collected material for in-depth case studies has been carefully described and illustrated in the presented examples of smart village initiatives. The presented recommendations promoting the development of smart villages in Poland also deserves high praise for its functionality from the application perspective.

An insufficient consideration of examples of initiatives from peripheral communities (located in peripheral areas and in areas on the peripheries of Voivodeship capital cities) can be considered a shortcoming of the research. There is no doubt that this approach could result from the adopted methodology assuming the selection of case study communities exclusively on the basis of applications submitted by participants in the 'My SMART Village' competition organised by the PAN Institute of Agricultural and Rural Development with the participation of the National Rural Network. Initiatives submitted to the 1st My SMART Village competition came from very different locations. It is true that all Voivodeships were represented but the number of candidates varied from 9 applications from the Wielkopolskie Voivodeship and 6 from the Kujawsko-Pomorskie to individual applications from the Zachodniopomorskie and Lubelskie. As a consequence of the further selection of initiatives, the final group of 10 communities included no representatives from as many as 8 peripheral regions of Poland. Additionally, the reading of research results can make one wonder whether insufficient awareness of what smart initiatives are and what the concept of smart villages means could be the reason for an insufficient number of applications at the contest stage (complete applications received from only 54 communities). This situation highlights the need to make further research efforts as there is no doubt that the process of establishment/barriers to establishment of *smart villages* in peripheral areas should be explored in more depth. Knowledge of such mechanisms is extremely important to help improve the viability of peripheral rural areas. It is

strony wpływ przedsięwzięć na otoczenie, a z drugiej przeszkody w ich realizacji. Rozdział piąty zastępuje tu tradycyjne podsumowanie, składa się z dwóch części. W pierwszej części wskazano na korzyści kreowania smart rozwiązań w społecznościach wiejskich. W drugiej zaś przedstawiono rekomendacje dla rozwoju koncepcji *smart villages* w Polsce w odniesieniu do polityk wiejskich, społeczeństwa i samorządu, nauki i badań.

Na uznanie zasługuje przyjęcie społeczno-ekonomicznej perspektywy analiz, poparte bogatą wiedzą ekonomiczną i socjologiczną Autorów. „Wyjście w teren”, ale również zgromadzona we wcześniejszych doświadczeniach badaczy znajomość uwarunkowań lokalnych pozwoliły na stworzenie wnikliwego obrazu społeczności inicjujących rozwiązania *smart villages* w swoich lokalnych ojczyznach. Należy także podkreślić, iż zebrany materiał w pogłębionych studiach przypadku został starannie opisany i zilustrowany w zaprezentowanych przykładach inicjatyw z zakresu *smart villages*. W perspektywie funkcji aplikacyjnej przeprowadzonych badań wysoko należy ocenić także zaprezentowany zestaw rekomendacji służących rozwojowi koncepcji *smart villages* w Polsce.

Pewien niedostatek badań stanowi niedostateczne uwzględnienie przykładów inicjatyw z gmin peryferyjnych (położonych w regionach peryferyjnych i peryferyjnie usytuowanych względem stolic województw). Niewątpliwie mogło być to skutkiem przyjętej metodyki, zakładającej wybór gmin do studiów przypadku wyłącznie ze zgłoszeń uczestników konkursu „Moja SMART wieś” prowadzonego przez Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN przy współudziale Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Rozmieszczenie inicjatyw zgłoszonych na I konkurs Moja SMART wieś było bardzo zróżnicowane. Co prawda w konkursie wzięli udział przedstawiciele wszystkich województw, ale ich liczebność wahała się od 9 – wielkopolskie i (6 zgłoszeń) kujawsko-pomorskie do pojedynczych aplikacji z województwa zachodniopomorskiego i lubelskiego. W konsekwencji dalszej selekcji inicjatyw w finalnej grupie 10 gmin nie znajdziemy reprezentacji aż 8 położonych peryferyjnie regionów Polski. Pojawia się dodatkowo wątpliwość, która nasuwa się w trakcie lektury wyników badań, iż niedostateczna świadomość czym są smart inicjatywy i co oznacza koncepcja *smart villages* mogły spowodować niedostateczną aplikację już na etapie konkursu (kompletne zgłoszenia otrzymano tylko z 54 gmin). Rodzi to potrzebę podejmowania dalszych wysiłków badawczych, gdyż niewątpliwie należy pogłębić badania nad mechanizmem powstawania/barier powstawania *smart villages* na obszarach peryferyjnych. Poznanie tych mechanizmów jest niezwykle ważne, by służyć poprawie żywotności peryferyjnych obszarów wiejskich. Często bowiem tzw. dobre praktyki z regionów wyżej rozwiniętych gospodarczo i bardziej spójnych nie będą możliwe

often not possible to transfer good practices from economically better developed and more consistent regions to peripheral ones. The issue of rural viability maintenance is one of the current challenges of the contemporary agrarian policy, especially in peripheral regions; it enforces a new perspective when analysing mechanisms and tools used so far to support the socio-economic development and their adaptation to unique conditions of peripherality. It is also necessary to look for new solutions, increasingly based on information technologies. Solutions to such problems are being sought through the concept of smart villages as one of its assumptions is to respond to problems such as the aging population, insufficiency and difficulties in the provision of services for the population, improvement of conditions for agricultural development and the development of non-agricultural activities.

At the initial stage of the studies of the concept of smart villages, one needs to remember about the need to look for answers to other, more detailed questions including the question of how to initiate smart villages in rural areas of peripheral regions; however, it should be stressed that research results presented in the monograph titled 'Konceptcja *smart villages*. Przykłady z Polski' undoubtedly constitute an original contribution to the expansion of knowledge about the smart development of territorial units on a local level and, in addition to their cognitive value, they are also very valuable from the perspective of applications as they contribute to the search for solutions that help improve rural living conditions.

The monograph can make interesting reading and a guide both for rural inhabitants, local governments, pro-development local organisations including especially Local Action Groups (LGD), scientists and others interested in the subject, in particular, those who actively initiate the implementation of *smart villages*.

do przeniesienia – „skalkowania” w warunkach peryferyjności. Problem utrzymania żywotności wsi jest natomiast jednym z aktualnych wyzwań współczesnej kwestii agrarnej, szczególnie w regionach peryferyjnych, wymusza nowe spojrzenie na dotychczas stosowane mechanizmy i narzędzia wspierające rozwój społeczno-gospodarczy oraz ich adaptację do szczególnych warunków peryferyjności. Niezbędne jest także poszukiwanie nowych rozwiązań, które oparte są coraz silniej na technologiach informacyjnych. W koncepcji *smart villages* (inteligentnych wsi), której jednym z założeń jest odpowiedź na problemy starzenia się społeczeństwa, niedostatku i trudności w zapewnieniu usług dla ludności, poprawy warunków rozwoju rolnictwa oraz rozwoju działalności pozarolniczej poszukuje się rozwiązań tych problemów.

Zważywszy na początkowy etap badań nad koncepcją *smart villages* i pamiętając o potrzebie poszukiwania odpowiedzi na kolejne bardziej szczegółowe pytania, w tym pytanie jak zainicjować *smart villages* na obszarach wiejskich regionów peryferyjnych należy jednakże podkreślić, że zaprezentowane w monografii pt. „Konceptcja *smart villages*. Przykłady z Polski” wyniki badań stanowią niewątpliwie ich oryginalny wkład do rozwoju wiedzy z zakresu inteligentnego rozwoju jednostek terytorialnych szczebla lokalnego i posiadają obok wartości poznawczych dużą wartość aplikacyjną, gdyż przyczyniają się do poszukiwania rozwiązań poprawiających warunki życia na wsi.

Monografia może stanowić interesującą lekturę i swoisty poradnik zarówno dla mieszkańców wsi, samorządów, prorozwojowych organizacji lokalnych, w tym zwłaszcza Lokalnych Grup Działania (LGD), naukowców, jak i innych zainteresowanych tą tematyką, w tym szczególnie aktywnie inicjujących działania wdrożeniowe *smart villages*.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>) allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.